

UTAGAWA KUNIYOSHI

i portret
japońskiego
wojownika

Próbka książki wyłącznie do celów informacyjnych.

© Copyright by Wydawnictwo KIRIN

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
I Stan badań.....	11
II Utagawa Kuniyoshi – twórca tematu „obraz wojownika”	19
III <i>Musha-e</i>	37
IV „Yoshi-” i wpływ stylu mistrza	49
V Popularne tematy w <i>musha-e</i>	57
<i>Chūshingura</i>	57
<i>Gempei-kassen</i> : historia, rozwój i znaczenie tematu	80
Inne tematy.....	90
VI Źródła <i>musha-e</i>	99
VII Podsumowanie.....	103
Bibliografia	109

I

STAN BADAŃ

Mimo iż drzeworyty japońskie pojawiły się w Europie już w połowie XIX wieku i natychmiast stały się tematem licznych artykułów, kunszt Kuniyoshiego doceniony został stosunkowo późno. Jest to artysta zaledwie wspomniany w wielu ważnych publikacjach, zaś niektóre, choć poświęcone drzeworytom japońskim, zupełnie pomijają jego twórczość¹. Julius Kurth w publikacji z 1921 roku wymienia go głównie jako twórcę nurtu *shunga*², a James Michener co prawda dostrzega wyjątkowość tego artysty, ale w swojej publikacji z 1959 roku klasyfikuje go, obok Kunimasy i Kunisady (!), w grupie pomniejszych mistrzów³.

Musha-e jako osobny gatunek *ukiyo-e* dość długo pozostawał niezauważony przez badaczy zachodnich. Z jednej strony spowodowane było to zainteresowaniem i gloryfikacją *bijinga* (portretu kobiecego), *sansuiga* (pejzażu) i *yakusha-e* (portretu aktora), z drugiej zaś – zwróceniem uwagi na klasycznych artystów okresu Edo,

¹ R. Bernoulli, *Ausgewählte Meisterwerke ostasiatischer Graphik. Ostasiatische Graphik*, Berlin 1922.

² J. Kurth, *Der Japanische Holzschnitt, ein Abriss Seiner Geschichte*, Munchen 1921, s. 113-118. *Shunga* - drzeworyt erotyczny.

³ J.A. Michener, *Japanese Prints from the Early Master to the Modern*, Tokyo 1959, s. 200.

jakimi są przede wszystkim Hokusai i Hiroshige. Klasa artysty została zauważona w zasadzie dopiero około połowy XX wieku, co zbiegło się z uznaniem *musha-e* za osobny i wart uwagi gatunek japońskiego drzeworytu. Od lat 60. najważniejszy monografista artysty, William Basil Robinson, opublikował kilka pozycji poświęconych sztuce Kuniyoshiego. Najważniejszymi pozostają do dziś: monografia pt. *Kuniyoshi*⁴ oraz *Kuniyoshi. The Warrior Prints*⁵. Mniej więcej w tym samym czasie na przedstawienia wojowników jako atut artysty wskazali również Richard Lane⁶, Jack Hiller⁷ oraz wielu innych.

Istotną dla badań nad Kuniyoshim postacią jest również William Pearl, twórca serwisu internetowego [kuniyoshiproject.com](http://www.kuniyoshiproject.com)⁸, który działa od 2006 roku i udostępnia najpełniejszy, uporządkowany zbiór prac tego artysty oraz bazę jego sygnatur.

Warto wspomnieć również o innym spojrzeniu na drzeworyt *musha-e*, które jest zauważalne w publikacjach od około lat 70. XX wieku⁹. Historycy oraz badacze japońskiej wojskowości zaczynają się powoływać na prace Kuniyoshiego i jego szkoły jako źródła wizualne w publikacjach poświęconych historii, zwłaszcza militarnej.

⁴ W.B. Robinson, *Kuniyoshi*, London 1961.

⁵ W.B. Robinson, *Kuniyoshi. The Warrior Prints*, Ithaca 1982.

⁶ R. Lane, „On Monographs and Kuniyoshi” [w:] *Monumenta Nipponica*, Vol 18., No. 1/4, (1963).

⁷ *The Art of the Japanese Book*, vol. 2, red. J. Hiller, London 1987.

⁸ W. Pearl, Kuniyoshi Project; An educational website devoted to the ukiyo-e artist, Utagawa Kuniyoshi (1798-1861), <http://www.kuniyoshiproject.com/>.

⁹ S.R. Turnbull, *Samurai Warfare*, London 1997; tegoż, *The Samurai: A Military History*, London 1996; S.R. Turnbull, A. McBride, *Samurai Heraldry*, Oxford 2002; D.F. Draeger, *Tradycyjne Bujutsu; Japońskie sztuki i szkoły walki: Tom 1*, Bydgoszcz 2006; H.G. Ströhl, *Japońska heraldyka. Ilustrowany przewodnik po herbach samurajskich rodów*, Bydgoszcz 2005, tablice XI-XII.

Utagawa Kuniyoshi i portret japońskiego wojownika

Autor: Olga Mądrawska

Książka Olgi Mądrawskiej to pierwsza polska monografia na temat drzeworytnika Utagawy Kuniyoshiego i gatunku portretu wojownika (*musha-e*), a zarazem jedna z nielicznych publikacji na temat samego japońskiego drzeworytu. Oprócz przedstawienia sylwetki artysty i jego stylu, omawia również sam gatunek drzeworytu historycznego, jego źródła, uwarunkowania oraz najpopularniejsze podejmowane tematy. Jest nie tylko wartościowym źródłem dla badaczy historii, kultury i sztuki Japonii; autorka zwraca uwagę na wpływ Kuniyoshiego na współczesną popkulturę.

Liczba stron: 128

format: A5

okładka: miękka

data wydania: październik 2011

cena detaliczna: 27,00 zł

patronaty: Mówią Wieki, Torii, konnichiwa.pl, a-g-w.info

Do kupienia na:

<http://sklep.kirin.pl/pl/ksiazki/457-utagawa-kuniyoshi-i-portret-japoskiego-wojownika.html>